

Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Çetin TAN

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. e-posta:cettan889@hotmail.com

Suriye TAN

Siirt Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi. e-posta: suriyetan@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıfı yönetme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir ve nicel yöntemle yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2014 - 2015 eğitim - öğretim yılında Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. Sınıflarında öğrenim görmekte olan ve öğretmenlik uygulaması dersi alan 349 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada, Korkut (1996) tarafından geliştirilen 25 maddeden oluşan “iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği (İBDÖ)” ile; Özyay Köse (2010) tarafından geliştirilen 32 maddeden oluşan “sınıf yönetimi ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının algılarına göre, ortalama değerler açısından iletişim becerileri ile sınıfı yönetme becerilerinin “çoğu zaman katılıyorum” düzeyinde olduğu ortaya konmuştur. Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının iletişim becerileri arasında anlamlı farkın kadın öğretmen adaylarının lehine olduğu bulgulanmıştır.Yani kadın öğretmen adayları, iletişim becerilerinde iyi oldukları görüşüne daha çok katılmışlardır. Branş değişkenine göre ise iletişim ve sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin anlamlı düzeyde sınıfı yönetme becerilerini yordadığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle öğretmen adaylarının iletişim becerileri artıkça sınıfı yönetme becerilerinin de artabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Öğretmen Adayı, Sınıf Yönetimi Becerileri, İletişim Becerileri.

The Effect of Prospective Teachers Communicative Skills on Their Class Management Skills

Abstract

The aim of this research is to determine the relation between prospective teacher's communicative skills and their class management skills. The research is relational scan model and held with quantitative method the population of the research is formed by 349 4 +h grade students studying at the Department of Education in Siirt University and taking Teaching Practice Course A Scale of Evaluation of communicative Skills formed of 25 items and developed by Korkut (1996) and a “Scale of class Management” formed of 32 items and developed by Özyay Köse (2010) by literature scan are used in the research. As results of the research, it is found that according to perceptions of prospective teachers, the skills of class management and communicative skills are at the level of “Mostly Agree” as an average value According to the variable of gender, it is seen that the significant difference in communicative skills is in favor of female participants. Therefore, female prospective teachers agreed more that they are good at communicative skills. No significant difference in communicative and class management skills is found according to the variable of study areas. Also a positive mid-level relation is seen between skills of communication and class management of prospective teachers. Another result determined is that communicative skills of prospective teachers are a significant predictor of effective class management.

Keywords: Prospective teacher, Class Management Skills, Communicative Skills.

GİRİŞ

Sınıf yönetimi, sınıfta pozitif bir atmosfer oluşturma ve düzenin sağlanmasının ötesinde, öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilmelerini ve potansiyellerini ortaya çıkarmasını içermektedir (Turan, 2004). Eğitim-öğretim etkinlikleri, genellikle sınıf ortamında oluşmaktadır. Öğrencinin öğrenmesi büyük ölçüde, öğrenme olayının sistemli olarak yapıldığı sınıf ortamı içinde iyileştirilebilir (Jenkins, 1998; Okçu, 2006; Epçaçan ve Okçu, 2009).

Sınıf ikliminin yaratıcısı ve sınıf yönetiminin yürütücüsü olan öğretmenin sahip olduğu özellikler, sınıf yönetiminin kalitesi üzerinde önemli ölçüde etkilidir. Öğretmenin kişilik özellikleri, eğitim felsefesi, yönetim anlayışı, derse hazırlıksız gelmesi, dersi monoton işlemesi, öğrencilerle iletişim kuramaması, çocuklardan hoşlanmaması, özgüvensizlik, tükenmişlik gibi pek çok faktör doğrudan ya da dolaylı olarak öğretmenin sınıf

¹ Bu çalışma 07-09 Mayıs 2015 tarihlerinde Gaziantep Üniversitesinin düzenlemiş olduğu “10. Ulusal Eğitim Yönetimi” Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

yönetimini etkiler (Yüksel, 2013).

Okulda verilen eğitim çocuğun hem gerekli akademik bilgi ve beceriyi kazanmasına, hem de sosyal ve duygusal yönden gelişerek uyumlu bir kişiliğe sahip olmasına yardımcı olmaktadır (Aydın, 2012). Öğrenci başarısında öğretmenin sınıfta yarattığı etkileşim ortamı çok önemlidir. Öğretmenin öğretim sürecindeki rolü özel bir önem kazanmaktadır. Öğretmenin sınıftaki başarısında, sosyal yeterliliği, teknik yeterliliğinden daha etkilidir. Öğretmenin öğrencileri, oldukları gibi kabul etmesi, onlarla uygun bir şekilde iletişim kurması öğrencilerin öğrenmelerine ve yüksek başarıyı yakalamalarına olanak verir (Jones, Jones, 1998, Akt. Kısaç, 2002).

Sınıfta görev yapan öğretmenin esas alması gereken iletişim kişiler arası iletişimdir. Buna göre iletişim; davranış değişikliği meydana getirmek üzere düşünce, bilgi, duygu, tutum ve becerilerin paylaşılması sürecidir (Ergin, 2012). İletişim becerileri, birçok meslek alanında olduğu gibi eğitim alanında da eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi ve bir öğrenme ortamı olan sınıfın iyi bir şekilde yönetilebilmesi öğretmenlerin iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanmalarına bağlıdır. Öğrencilerin başarılı olmasında, öğrencilerle iyi iletişim kurabilen ve sınıfı iyi yönetebilen öğretmenlerin büyük payı vardır. Bu bağlamda Öğretmenin öğrencilerle iletişim kurabilmesi onlardan geri bildirim alması ve sınıfı iyi yönetebilmesi önem arz etmektedir.

Literatürde çalışanların iletişim becerileri ve iş doyumunu (Ülker, 2014), tükenmişliği (Çelik, 2007), motivasyonu (Bektaş, 2010; Koçak, 2013; Özcan, 2014), okul kültürünü (Şimşek, 2003; Lal, 2012; Önsal, 2012), liderlik stillerini (Silkü, 2008; Köleşoğlu, 2009; Cesur, 2009; Çetinkaya, 2011) ve sınıf yönetimini (Yılmaz ve Altunbaş, 2012) etkilediğine ilişkin çok sayıda araştırma bulunmaktadır.

Bu kapsamda yapılan araştırma, öğretmen adaylarının iletişim becerileri algıları ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkiyi ve iletişim becerilerinin sınıf yönetimine olan etki ve sonuçlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmamızda elde edilen sonuçların eğitim yöneticilerine yol gösterici nitelikte olması beklenmektedir.

İletişim

İletişim, latince kökenli ‘communication’ sözcüğünden gelmektedir. Anlamı, istenen sonuçları başarmak ve davranışları etkilemek amacı ile insanlar arasında sözlü ya da sözlü olmayan diğer araçlarla anlayış sağlamadır. İletişim, iletilen bilginin hem gönderici hem de alıcı tarafından anlaşıldığı ortamda bilginin bir göndericiden bir alıcıya aktarılma sürecidir. Arısoy iletimin her yerde ve her zamanda işte, aile hayatında, sosyal ilişkilerimizde var olduğunu anlatır (Özcan, 2014).

İletişimin temel görevi; bilginin üretilmesi, aktarılması ve anlamlandırılmasıdır. Aynı zamanda iletişim, görüşlerin iletilmesine ve paylaşılmasına da yardımcı olmaktadır (Yüksel, 2006). Benzer şekilde Tutar ve Yılmaz (2008) iletişimin bilgi aktarımı ve paylaşımı yönüne vurgu yapmış ve iletişimi insanların duygularını, düşüncelerini ve bilgilerini tek yönlü veya çift yönlü; yazılı, sözlü ve sözsüz olarak aktarması ve paylaşması süreci şeklinde tanımlamışlardır.

Örgüt, ortak bir amacı gerçekleştirmek amacıyla kendi içerisinde iş bölümü yapmış ve bir otorite hiyerarşisi içinde olan kişilerin faaliyetlerinin koordinasyonudur (Dökmen, 2003), Bütün örgütlerin temel probleminin dinamik ve ahenkli ilişkiler geliştirme ve sürdürme olduğunu belirten insan ilişkileri akımı örgütsel iletişimin önemini vurgulamıştır (Aypay, 2012).

İletişimin etkinliği, mesajın alıcıda davranış değişikliği meydana getirip getirmemesiyle ilişkilidir. Varılmak istenilen amacın mesajlar yoluyla gerçekleştirilmesidir. Eğer gönderilen mesajlar, alıcıda bir davranış değişikliği meydana getirmiş ise etkin bir iletişim gerçekleşmiştir (Tutar ve Yılmaz, 2008).

Sınıfta görev yapan öğretmenin esas alması gereken iletişim kişiler arası iletişimdir. Buna göre iletişim; davranış değişikliği meydana getirmek üzere düşünce, bilgi, duygu, tutum ve becerilerin paylaşılması sürecidir (Ergin, 2012).

İletişim becerileri, birçok meslek alanında olduğu gibi eğitim alanında da eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi ve bir öğrenme ortamı olan sınıfın iyi bir şekilde yönetilebilmesi öğretmenlerin iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanmalarına bağlıdır. Öğrencilerin başarılı olmasında, öğrencilerle iyi iletişim kurabilen ve sınıfı iyi yönetebilen öğretmenlerin büyük payı vardır. Bu bağlamda Öğretmenin öğrencilerle iletişim kurabilmesi onlardan geri bildirim alması ve sınıfı iyi yönetebilmesi önem arz etmektedir.

Genelde iletişim süreci bileşenleri ve öğretim ortamının tanımı çerçevesinde sınıf içi iletişim süreci, öğretmen- öğrenci ve bunlar arasındaki kanal ya da mesajlardan oluşmaktadır. Öğrenme – öğretim açısından bu süreç daha çok sınıf yönetimi ile ele alınmakta ve etkili öğretimin anahtarı olarak görülmektedir (Seidel, 2009).

Mooney’in üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin en çok problemleri olduğu alanın üniversite ile ilgili problemler, ikinci sırada ise, başkaları ile iletişim kurmaya ait sorunlarının olduğu

saptanmıştır (Kılıç,1987).

Sınıf Yönetimi

Eğitim sistemlerinin en önemli unsurlarından biri öğretmenlerdir. Öğretmenin eğitim ve öğretimde başarılı olabilmesi için sahip olması gereken beceri alanlarından biri de sınıf yönetimi becerileridir. Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi sıra dizininin ilk ve temel basamağıdır. Eğitim yönetiminin kalitesi, büyük ölçüde sınıf yönetiminin kalitesine bağlıdır (Başar, 2009).

Sınıf yönetimi amaçlı bir faaliyettir. Öğretimi kolaylaştırmanın yanı sıra, öğretim zamanını arttırma, sıcak ve destekleyici bir sınıf atmosferi yaratma ve koruma, öğrencilerin zarar verici davranışlarını önleme, istedik davranışların artması için uygun ortamı sağlama gibi amaçları gerçekleştirmeye yöneliktir (Sadık, 2000).

Çelik'e (2008) göre sınıf yönetimi, sınıf kurallarının belirlenmesi, uygun bir sınıf düzeninin sağlanması, öğretimin ve zamanın etkili bir şekilde yönetilmesi ve öğrenci davranışlarının denetlenerek olumlu bir öğrenme ikliminin geliştirilmesi sürecidir.

Turan'a (2008) göre sınıf yönetimi, sınıfta pozitif bir öğrenme iklimi oluşturma, öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilmelerine ve potansiyellerini ortaya koyabilmelerine fırsat sağlama sürecidir.

Erdoğan'a (2010) göre sınıf yönetimi, belirli amaçların gerçekleştirilmesi için plânlama, örgütlenme, koordinasyon, iletişim ve değerlendirme gibi fonksiyonlara ilişkin ilke, kavram, teori, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir şekilde maharetle uygulanmasıyla ilgili faaliyetlerin tümüdür.

Bu tanımlamaları gözden geçirdiğimiz zaman kısacası sınıf yönetiminin, öğrenci, öğretmen, zaman, mekân, motivasyon, teknoloji, eğitim programı gibi sınıfta yer alan öğelerin sistematik ve bilinçli bir şekilde eşgüdümlenerek öğrencilerin öğrenmelerini sağlayacak olumlu bir sınıf atmosferi oluşturma çabası olduğunu söyleyebiliriz (Yüksel, 2013).

Eğitim-öğretim etkinlikleri, genellikle sınıf ortamında oluşmaktadır. Sınıf ortamının niteliği, öğretme-öğrenme süreçlerini büyük ölçüde etkilemektedir (Yağcı, 1997). Öğrencinin öğrenmesi büyük ölçüde, öğrenme olayının sistemli olarak yapıldığı sınıf ortamı içinde iyileştirilebilir (Jenkins, 1998; Okçu, 2006; Epçaçan, Okçu, 2009).

Sınıf yönetimi, sınıfta pozitif bir atmosfer oluşturma ve düzenin sağlanmasının ötesinde, öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilmelerini ve potansiyellerini ortaya çıkarmasını içermektedir (Turan, 2004). Sınıf yönetiminin içeriğinin beş boyutu bulunmaktadır. Bunlar; sınıf ortamının fiziksel düzeni, plan-program, süre kullanımı, sınıfta ilişkilerin düzenlenmesi ve davranış düzenlemelerine ilişkin etkinliklerdir (Başar, 2005; Çelik, 2003; Ağaoğlu, 2008; Gündüz, 2004; Şentürk, 2006; Epçaçan, Okçu, 2009).

Sınıf yönetimi için çok fazla çaba harcandığı; öğretmenler, öğrenciler, veliler, yöneticiler ve okul çevresindekiler tarafından kabul gören bir gerçektir (Nelson, 2002). Öğretmenler, özellikle mesleğin ilk yıllarında sınıfı yönetme konusunda önemli sorunlar yaşamaktadırlar (Taşdan ve Kantos, 2007).

Sınıf yönetimi öğretmenleri en çok uğraştıran ve onların zamanlarının önemli bir bölümünü alan konuların başında gelmektedir. Öğretmenin mesleğini sevmesi, yaptığı işten doyum elde etmesi, sınıfını yönetmedeki başarısına bağlıdır (Bayrak,1998). Norris (2003), sınıf atmosferinin öğrenme süreci üzerinde önemli bir etkisi olmakla birlikte, sınıfta olumlu öğrenme atmosferi oluşturma da öğretmenin profesyonel bir sınıf yönetme becerisine sahip olması gerektiğini belirtmektedir. Sınıfı iyi yönetmek, başarılı bir öğretmen olmak için ilk adım olarak kabul edilmekle birlikte sınıf yönetiminde başarılı olanlar genellikle iyi öğretmen özellikleri taşıdıkları (Demirel, 2000), sınıf yönetimi becerileri yetersiz olan öğretmenlerin ise büyük olasılıkla öğretim faaliyetlerinde fazla başarılı olmadıkları (Celep, 2002;Turan,2004) ifade edilmektedir. Brophy ve Evertson (1976), etkili sınıf yönetiminin görüldüğü sınıflarda öğretmenlerin başa çıkmak zorunda kaldığı istenmeyen öğrenci davranışlarının en aza indiğini belirtmişlerdir. Öğrenci başarısının artırılmasında sınıfı iyi yönetmenin önemi büyüktür. Bu nedenle sınıf yönetimi ile ilgili çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, 2014 - 2015 eğitim - öğretim yılında Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. Sınıflarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerileri üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri hangi düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerileri hangi düzeydedir?
3. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri; Cinsiyet ve öğrenim gördükleri anabilim dalı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı ilişki var mıdır?
5. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri, sınıf yönetimi becerilerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli, Evren ve Örneklem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır ve nicel yöntemle yapılmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2009). Başka bir ifadeyle ilişkisel (korelasyonel) araştırmalar iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Araştırmanın evreni 2014 - 2015 eğitim - öğretim yılında Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi dördüncü sınıfında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. 2014 - 2015 eğitim- öğretim yılında Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi dördüncü sınıfında 622 öğretmen adayı öğrenim görmektedir. Örneklem seçme yoluna gidilmeden 349 öğretmen adayına ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Örneklem Grubundaki Öğretmen Adaylarının Kişisel Bilgileri

Değişken	Düzy	n	%
Cinsiyet	Kadın	139	39,8
	Erkek	210	60,2
Branş	Sınıf Öğretmenliği	88	25,2
	Matematik Öğretmenliği	69	12,5
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	74	21,2
	Türkçe Öğretmenliği	40	11,5
	BÖTE Öğretmenliği	32	9,2
	SosyalBil. Öğretmenliği	46	13,2
Toplam		349	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi örneklem grubunda yer alan öğretmen adaylarının %39,8’si kadın, %60,2’si erkektir. Branş değişkenine göre bakıldığında, sözel alanlar (Sınıf, Türkçe, Sosyal Bilgiler, vs.) örneklem %49,9’unu oluştururken, Sayısal alanlar (Matematik, Fen Bilgisi, BÖTE, vs.) örneklem %58,2’sini oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerileri üzerinde; cinsiyet ve öğrenim gördükleri branş değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermedikleri ve de iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelenmiştir. Toplanan veriler, betimsel (tanımlayıcı) istatistiksel teknikler (frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma) ; görüşlerin kişisel özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için (t-testi ve tek yönlü varyans analizi / Anova) ve Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise korelasyon ve regresyon analizleri kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmada Korkut (1996) tarafından geliştirilen 25 maddeden oluşan iletişim becerilerini değerlendirme ölçeği (İBDÖ) ile; Özyay Köse (2010) tarafından alan taraması yapılarak geliştirilen 32 maddeden oluşan sınıf yönetimi ölçeği kullanılmıştır.

Her iki ölçeğe ait ifadeler “Hiçbir Zaman (1)” “Her Zaman(5)” uzanan derecelendirme üzerinden cevaplanmış olup kullanılan ölçeklerin puan aralıkları Tablo 2’ de gösterilmiştir.

Tablo 2.*Ölçeklerin Puan Aralıkları*

Seçenek	Seçenek Puanı	Seçenek Puan Aralığı
Hiçbir Zaman	1	1.00-1.80
Nadiren (çok az)	2	1.81-2.61
Bazen	3	2.62-3.42
Çoğu Zaman(Sıklıkla)	4	3.43-4.23
Her Zaman	5	4.24-5.00

Araştırmada kullanılan ölçekler tekrar faktör analizinden geçirilmiştir. Faktör yük analizleri gerçek boyutlarını doğruladı ve ölçeklerden herhangi bir madde çıkarılmadı, ölçekler olduğu gibi kullanıldı. Buna göre iletişim becereleri değerlendirme ölçeğinin açıklayıcılığı % 50,338(KMO=0,897; Bartlett küresellik Testi ki kare= 1963,193; sd=300; p <0,000); sınıf yönetimi ölçeği açıklayıcılığı % 52,531(KMO=0,877; Bartlett küresellik Testi ki kare= 2874,606; sd=496; p < 0,000) dir. Ayrıca ölçeklere ait maddelerin faktör yük değerlerinin de 0.50'nin üzerinde olduğu görülmüştür.

Araştırma ölçekleri için elde edilen verilerle yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Croanbach Alpha iç tutarlılık katsayıları İletişim Becerileri Değerlendirme ölçeğinin tamamı için .87 bulundu. Korkut'un (1996) araştırmasında ise İç tutarlılık katsayısı olarak alfa değeri ise .80 olarak bulunmuştur. Sınıf Yönetimi Becerileri ölçeğinin tamamı için Croanbach Alpha iç tutarlılık katsayıları ise .88' iken, Özay Köse'nin (2010) araştırmasında ise alfa güvenilirlik katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. Bu da bize araştırmada elde edilen Croanbach Alpha iç tutarlılık katsayıları sonuçlarının oldukça güvenilir ve benzer araştırmalardan elde edilen sonuçlarla paralel bulgular elde edildiğini göstermektedir. Ölçeklerden elde edilen Cronbach alfa güvenilirlik değerleri ise Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.*Ölçeklerin Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayıları*

Boyut	Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayıları
İletişim Becerileri Değerlendirme ölçeği	,87
Sınıf Yönetimi Becerileri ölçeği	,88

Tablo 3'te görüldüğü gibi “Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği” ve “İletişim Becerileri Ölçeği” yani her iki ölçeğin boyutlarının iç tutarlılık katsayıları oldukça güvenilir düzeydedir.

Araştırmada toplanan veriler, betimsel (tanımlayıcı) istatistiksel teknikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma); değişkenler açısından farklılıkların belirlenmesi için parametrik testler (t-testi ve tek yönlü varyans analizi / Anova) ile değişkenler arası korelasyon ve regresyon analizleri kullanılarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin nasıl olduğuna ilişkin görüşlerinden elde edilen betimsel istatistik sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Maddeler	N	\bar{X}	Ss	Gerçekleşme Sıklığı
1	Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	349	3,99	,721	Çoğu Zaman
2	Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	349	4,06	,763	Çoğu Zaman
3	Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	349	4,29	,803	Çoğu Zaman
4	Sosyal ilişkide bulunduğum insanları olduğu gibi kabul edebilirim.	349	4,15	,834	Çoğu Zaman
5	İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	349	4,57	,698	Her Zaman
6	Birisiyle ilgili bir karar ulaşımdan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	349	4,13	,823	Çoğu Zaman
7	İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	349	4,27	,680	Her Zaman
8	İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	349	4,22	,785	Çoğu Zaman
9	İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	349	4,52	,641	Her Zaman
10	Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	349	4,15	,746	Çoğu Zaman
11	Düşüncelerim ile yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	349	4,15	,681	Çoğu Zaman
12	İlişkilerimin daha iyiye gitmesi için bana düşenleri yapmaya özen gösteririm.	349	4,33	,640	Her Zaman
13	Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	349	4,17	,798	Çoğu Zaman
14	Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissederim.	349	4,19	,800	Çoğu Zaman
15	Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	349	3,86	,915	Çoğu Zaman
16	İlişkilerimin nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırırım.	349	3,97	,811	Çoğu Zaman
17	Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	349	4,11	,768	Çoğu Zaman
18	Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	349	3,88	1,141	Çoğu Zaman
19	Birisini anlamaya çalışırken sakin bir ses tonuyla konuşurum.	349	4,12	,765	Çoğu Zaman
20	İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli ve keyifli bir yanım var.	349	3,96	,872	Çoğu Zaman
21	Birisine öneride bulunurken, onun öneri vermeme isteyip istemediğine dikkat ederim.	349	3,98	,837	Çoğu Zaman
22	Birisini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok, onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	349	4,14	,722	Çoğu Zaman
23	İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	349	3,91	,758	Çoğu Zaman
24	Bir yakınımla sorunum olduğunda bunu, onunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	349	3,97	,877	Çoğu Zaman
25	Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan çekinirim.	349	3,58	1,068	Çoğu Zaman
Top	İletişim Becerileri Değer. Ölçeği	349	4,11	0,40	Çoğu Zaman

Tablo 4'te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının iletişim becerilerine yönelik görüşleri; 1. 2. 3. 4. 6. 8. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. maddelerindeki görüşlere *çoğu zaman*; 5. 7. 9. 12. maddelerindeki görüşlere *her zaman* katılıyor olarak bulunmuştur. Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinde en çok görüş belirttikleri 9. Madde (*İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.* / $\bar{X} = 4,52$) iken, en az görüşlerini belirttikleri ise 25. maddedir (*Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan çekinirim.* / $\bar{X} = 3,58$).

Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerinin nasıl olduğuna ilişkin görüşlerinden elde edilen betimsel istatistik sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.*Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri*

	Maddeler	N	\bar{X}	Ss	Gerçekleşme Sıklığı
1	Öğrencilerin bireysel farklılıklarını her zaman göz önünde bulundurabilirim	349	4,18	,754	Çoğu Zaman
2	Sınıflardaki yerleşim düzeni öğrencilerimle iletişimimi olumsuz etkiler.	349	3,37	1,002	Bazen
3	Öğrenciyi her zaman motive eder ve dikkatini çekebilirim.	349	4,01	,674	Çoğu Zaman
4	Tereddüt etmeden veya bilgileri karıştırmadan akıcı bir şekilde konuşabilirim.	349	3,93	,797	Çoğu Zaman
5	Sınıfta uyulması gereken kuralları çok iyi belirleyebilirim.	349	4,10	,763	Çoğu Zaman
6	Her zaman derse zamanında ve istekli giririm.	349	3,91	,877	Çoğu Zaman
7	Etkin dinlemeyi sınıfta kolaylıkla uygulayabilirim.	349	4,00	,729	Çoğu Zaman
8	Sınıf kurallarını belirlerken öğrencilerin fikirlerini alırım.	349	4,16	,805	Çoğu Zaman
9	Sınıf kurallarına uymayan öğrencileri cezalandırırım.	349	3,01	1,053	Bazen
10	Beden dilimi etkili bir şekilde kullanabilirim.	349	4,01	,790	Çoğu Zaman
11	Öğrencileri olumlu davranışları karşısında her zaman ödüllendiririm	349	3,67	,846	Çoğu Zaman
12	Sınıf yönetiminde olacakları önceden sezerim.	349	3,63	,798	Çoğu Zaman
13	Sınıf yönetiminde stresli durumlarda kolayca sakinleşirim.	349	3,52	,892	Çoğu Zaman
14	Öğrencilerden hatalı davranışlarından dolayı gerektiğinde özür dilerim.	349	3,94	,924	Çoğu Zaman
15	Sınıf yönetiminde öğrencilerin görüşlerine önem veririm.	349	4,28	,798	Her Zaman
16	Öğrencileri kolayca ikna ederim.	349	4,02	,688	Çoğu Zaman
17	Sınıftaki çalışmalara sınıftaki tüm öğrencilerin katılımını sağlarım.	349	4,08	,679	Çoğu Zaman
18	Ders için ayrılan sürenin düzenli kullanımını sağlayabilirim.	349	4,10	,724	Çoğu Zaman
19	Öğretmenlik eğitim sürecinde aldığım "sınıf yönetimi" dersini öğretmenlik hayatım için kullanışlı ve yeterli bilgi sağlamıştır.	349	3,73	,962	Çoğu Zaman
20	Çok kalabalık sınıflarda derse konsantre olabiliyorum	349	3,36	1,001	Bazen
21	Her olumsuz davranışta öğrencileri cezalandırmam.	349	3,54	1,070	Çoğu Zaman
22	Sınıftaki grup çalışmalarını yönetecek güce sahibim	349	4,07	,734	Çoğu Zaman
23	Öğrencilerin sorunlarını dinlerken o an çözüme kavuşturabilirim	349	3,81	,747	Çoğu Zaman
24	Sözlü iletişimde öğrenciler üzerinde etkili olabilirim	349	4,13	,728	Çoğu Zaman
25	Sınıf içindeki anlaşmazlıklara hoş görülme olabilirim	349	3,82	,873	Çoğu Zaman
26	Dersimi dinlemeyen öğrencilere tahammül edebilirim	349	3,48	,939	Çoğu Zaman
27	Öğrencilerin derse katılımını sağlayabilirim	349	4,14	,668	Çoğu Zaman
28	Öğrencilerle sınıf dışında diyalog kurabilirim	349	4,36	,754	Her Zaman
29	Sınıftaki bütün öğrencilerin sevgi ve saygısını nasıl kazanacağımı biliyorum	349	4,17	,730	Çoğu Zaman
30	Öğrencinin otoriteye karşı gelmesine engel olabilirim.	349	3,89	,714	Çoğu Zaman
31	Sınıf içi kurallara uyulmadığında nasıl davranacağımı biliyorum	349	4,05	,793	Çoğu Zaman
32	Ders anlatırken ses tonumu ayarlamakta güçlük çekmiyorum	349	3,99	,939	Çoğu Zaman
Top	Sınıf Yönetimi Becerileri Ölç.	349	3,89	0,38	Çoğu Zaman

Tablo 5'te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının sınıfı yönetme becerilerine yönelik görüşleri; 2. 9. 20. maddelerindeki görüşlere *bazen*; 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 17. 18. 19. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 29. 30. 31. 32. maddelerindeki görüşlere *çoğu zaman*; 15. 28. maddelerindeki görüşlere *her zaman* katılıyorum olarak bulunmuştur. Öğretmen adaylarının sınıfı yönetme becerilerinde en çok görüş belirttikleri 28. madde (*Öğrencilerle sınıf dışında diyalog kurabilirim./ \bar{X} = 4.36*), 15. madde (*Sınıf yönetiminde öğrencilerin görüşlerine önem veririm./ \bar{X} = 4.28*) ve 1. Madde (*Öğrencilerin bireysel farklılıklarını her zaman göz önünde bulundurabilirim / \bar{X} = 4.18*) iken; en az görüşlerini belirttikleri 9. madde (*Sınıf kurallarına uymayan öğrencileri cezalandırırım./ \bar{X} = 3.01*), 20. Madde (*Çok kalabalık sınıflarda derse konsantre olabiliyorum./ \bar{X} = 3.36*) ve 2. Maddedir (*Sınıflardaki yerleşim düzeni öğrencilerimle iletişimimi olumsuz etkiler./ \bar{X} = 3.37*).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve sınıf yönetimi becerilerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için t-testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin T-Testi Sonuçları

Değişken	Kategori	n	\bar{X}	Ss	sd	t	p
İletişim Becerileri	Erkek	210	4,07	,38	347	2,170	.031
	Kadın	139	4,17	,41			
Sınıf Yönetimi Beceri	Erkek	210	3,87	,35	347	1,212	.226
	Kadın	139	3,92	,41			

Tablo 6'da görüldüğü gibi cinsiyete göre öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki iletişim [$t_{(347)} = 2.170$; $p < .05$] becerilerine göre anlamlı olarak farklılaşmakta iken; sınıf yönetimi [$t_{(347)} = 1,212$; $p > .05$] becerilerine göre ise farklılaşmamaktadır. Ortalama değerler bakımından iletişim becerilerinin kadınların lehine sonuçlar ortaya çıktığı görülmektedir. Buna göre kadın öğretmen adayları, iletişim becerilerinde iyi oldukları görüşüne daha çok katılmışlardır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve sınıf yönetimi becerilerinin branş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ANOVA testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.

Branş Değişkenine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Değişken	Branş	n	\bar{X}	Ss	Kareler		F	p	
					Toplamı	sd			
İletişim Becerileri	Sınıf Öğrt.	88	4,12	,37196	1,705	5	,341	2,229	.051
	Matematik Öğr.	69	4,00	,44553	52,475	343	,153		
	Fen Bilgi. Öğrt.	74	4.11	.36316	54,181	348			
	Türkçe Öğrt.	40	4,21	,41670					
	BÖTE Öğrt.	32	4,06	,39070					
	Sosyal Bil. Öğr.	46	4,20	,35931					
Sınıf Yönetimi Becerileri	Sınıf Öğretm.	88	3,94	,36806	1,337	5	,267	1,921	.090
	Matematik Öğr.	69	3,78	,46155	47,738	343	,139		
	Fen Bilgi. Öğrt.	74	3,92	,32661	49,075	348			
	Türkçe Öğrt.	40	3,87	,38026					
	BÖTE Öğrt.	32	3,86	,33909					
	Sosyal Bil. Öğr.	46	3,94	,31533					

Tablo 7'de görüldüğü gibi, Branş değişkenine göre öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerilerinin arasındaki ilişki iletişim [$F_{(5-343)} = 2,229$; $p > .05$] ve sınıf yönetimi [$F_{(5-343)} = 1,9212$; $p > .05$] becerilerine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve sınıf yönetimi becerilerinin korelasyon analiz sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve Sınıf Yönetimi Becerilerinin Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	
Sınıf Yönetimi Becerileri	
İletişim Becerileri	.659**

* $p \leq .05$ ** $p \leq .01$

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının iletişim becerileri algılarıyla ($r = .659^{**}$; $p \leq .000$) sınıf yönetimi becerileri arasında pozitif yönde ve ortadüzeyde bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Başka bir ifadeyle öğretmen adaylarının iletişim becerileri arttıkça sınıfı yönetme becerilerinin de artabileceği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerilerini ne ölçüde yordadığını belirlemek için yapılan regresyon testi sonuçları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9.

Sınıf Yönetimi Becerilerinin Yordanmasına İlişkin Basit Regresyon Analizleri Sonuçları

Yordayan değişken (İletişim becerileri)			
	β (Beta)	t	p
Yordanan Değişken (Sınıf yönetimi Becerileri)	.659	16,327	.000**

$R = .659$ $R^2 = .434$ $F(1-347) = 21,322$, $p \leq .05^*$ ve $p \leq .01^{**}$

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıfı yönetme becerilerini ne ölçüde yordadığına ilişkin basit regresyon analizleri sonuçları incelendiğinde iletişim becerileri ile sınıfı yönetme becerileri arasında anlamlı bir ilişki ($R = .659$, $R^2 = .434$, $F = 266,585$, $p \leq .05$ ve $p \leq .01$) bulunmaktadır. Tablo 8’de görüldüğü gibi F değeri regresyona alınan bağımsız değişkenin bir bütün olarak bağımlı değişkeni anlamlı biçimde yordadığını göstermektedir. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri sınıfı yönetme becerilerinin toplam varyansının % 43’ünü açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenin iletişim becerileri anlamlı yordayıcı olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişken olarak iletişim becerilerine ilişkin yapılan çoklu regresyon analizleri sonuçlarına göre anlamlı düzeyde sınıfı yönetme becerilerini ($p \leq .01$) yordadığı görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıfı yönetme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, iletişim becerileri ölçeğinde en çok görüş belirttikleri 5. madde (*İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.* / $\bar{X} = 4.57$, $S_s = .698$) iken; en az görüşlerini belirttikleri 25. maddedir (*Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan çekinirim.* / $\bar{X} = 3.58$, $S_s = 1.06$). Bu ortalamalara bakıldığında araştırmaya katılan öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin yüksek olduğu söylenebilir. Nitekim Günay (2003), Fidan (2013), Koçak (2013), Kılıç (2014), Ülker (2014) tarafından yapılan araştırmalarda da Öğretmen, öğretmen adaylarının ve öğrencilerin iletişim becerileri algılarının yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Yüksel (2013), Öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşlerine göre, sınıf yönetimi becerilerine sahip olma düzeyleri açısından öğretmenlerin en yüksek ortalamaya sahip oldukları alt boyutun iletişim alt boyutu olduğu saptanmıştır. Araştırmanın bu sonucu, söz konusu araştırmaların bulguları ile paralellik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının Sınıf yönetimi becerileri ölçeğinde en çok görüş belirttikleri 28. madde (Öğrencilerle sınıf dışında diyalog kurabilirim. / $\bar{X} = 4.36$, S Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi = .754), 15. madde (Sınıf yönetiminde öğrencilerin görüşlerine önem veririm. / $\bar{X} = 4.28$, $S_s = .798$) ve 1. Madde (Öğrencilerin bireysel farklılıklarını her zaman göz önünde bulundurabilirim / $\bar{X} = 4.18$, $S_s = .754$) iken; en az görüşlerini belirttikleri 9. madde (Sınıf kurallarına uymayan öğrencileri cezalandırırım. / $\bar{X} = 3.01$, $S_s = 1.053$), 20. Madde (Çok kalabalık sınıflarda derse konsantre olabiliyorum. / $\bar{X} = 3.36$, $S_s = 1.001$) ve 2. Maddedir

(Sınıflardaki yerleşim düzeni öğrencilerimle iletişimimi olumsuz etkiler./ $\bar{X} = 3.37$, $S_s = 1.002$). Öğretmen adayları öğrencilerle sınıf dışında diyalog kurabileceğine ve öğrencilerin bireysel farklılıklarına ve de görüşlerine önem verdiği görüşüne daha çok katılmışlardır. Ancak öğretmen adayları öğrencileri cezalandırma, kalabalık sınıflarda derse yoğunlaşma ve de sınıf yerleşim düzeninin öğrencilerle iletişimi olumsuz etkileyebileceği görüşlerine daha az katıldıkları görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının iletişim becerileri sınıfı yönetme becerilerinin toplam varyansının % 43'ünü açıklamaktadır. Yani iletişim becerileri Yordayıcı değişken olarak iletişim becerilerine ilişkin yapılan çoklu regresyon analizleri sonuçlarına göre anlamlı düzeyde sınıf yönetimi becerilerini yordadığı görülmektedir. İletişim becerileri yüksek olan öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerileri de yüksek olur denebilir. Literatürde buna benzer sonuçlar elde edilmiştir. Yılmaz ve Altunbaş (2012) tarafından yapılan çalışmada iletişim becerisi yüksek olan öğretmen adaylarının sınıfı yönetme becerisinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Uşun'un (2005) yaptığı çalışmada, sınıf içinde etkili iletişimi sağlamak için sözel dili ve beden dilini (duruş, mimikler, el-kol hareketleri vb.) etkili biçimde kullanma etkinliklerinin en fazla başvurulan davranışlardan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Epçaçan ve Okçu'nun (2009) ortaöğretim öğretmenleri üzerinde yaptığı araştırmanın sonucu bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir. Ayrıca Gündüz'ün (2001) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin sınıf içi ilişkilerin düzenlenmesinde orta düzeyde yeterli olduğu tespit edilmiştir. Gülünay Sivri (2012) tarafından yapılan çalışmaya göre katılımcıların sınıfı yönetme becerileri yüksek bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının, iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki iletişim becerilerine göre anlamlı olarak farklılaşmakta iken; sınıf yönetimi becerilerine göre ise farklılaşmamaktadır. Ortalama değerler bakımından iletişim becerilerinin kadınların lehine sonuçlar ortaya çıktığı görülmektedir. Buna göre bayan öğretmen adayları, iletişim becerilerinde iyi oldukları görüşüne daha çok katılmışlardır. Bayan öğretmen adayları iletişim becerileri erkek öğretmen adaylarının iletişim becerilerinden yüksek olduğu söylenebilir. Alan yazında ve literatürde bu durumu destekleyen tanımlar çalışmalar mevcuttur. Çiftçi ve Taşkaya (2010), Yılmaz ve Altunbaş (2012) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının görüşleri sınıf yönetimi becerileri konusunda aynı iken, iletişim becerilerinde farklılık göstermektedir. Yani bayan öğretmen adaylarının iletişim becerileri erkek öğretmen adaylarının iletişim becerilerinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Good vd. (1973) tarafından yapılan çalışmada kadın ve erkek öğretmenler arasında sınıftaki iletişim tarzlarının farklı olduğu belirtilmektedir. Bulut'un (2004) yaptığı çalışmada kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre iletişim becerisi daha yüksek ortalamaya sahip oldukları saptanmıştır. Görür'ün (2001) lise öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmelerini bazı değişkenlere göre (cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyo-ekonomik düzey ve doğum sırası) incelediği çalışmada, kızların iletişim becerilerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Öksüz ve diğerleri (2011), Köse (2010), Korkut ve Babaoğlu (2010), Çetin (2009) ve Kuşuoğlu (2005) tarafından yapılan çalışmalarda da katılımcıların sınıf yönetimi becerileri görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemektedir. Bay ve bayan öğretmenlerin sınıfı yönetme becerileri konusunda kendilerini yeterli gördüklerini belirtmişlerdir.

Branş değişkenine göre öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin sınıf yönetimi becerileri üzerindeki etkisi iletişim ve sınıf yönetimi becerilerine göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Bu çalışmanın sonucuna paralel olarak Özgün ve diğerleri (2011) tarafından yapılan çalışmada da ilköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin algılarının branş değişkenine göre beceri bazında anlamlı fark bulunmamıştır. Yılmaz ve Altunbaş'ın (2012) yaptığı çalışmada da öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre de anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Araştırma sonuçlarından hareketle öğretmen adaylarının iletişim becerileri algılarının yüksek olması buna paralel olarak da sınıfı yönetme becerilerinin de yüksek olması için aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

- Eğitim Fakültesindeki müfredat programları yeniden gözden geçirilerek erkek öğretmen adaylarının iletişim becerileri kazandırmaya yönelik seminerler ve çeşitli aktivitelere yer verilebilir.
- İletişim ve sınıf yönetimiyle ilgili yapılan bilimsel çalışmalar, bu bilimsel çalışmaların sonuçları, öğretmen adayları ile paylaşılabilir ve öğretmen adayları mevcut durumdan haberdar edilebilir. Böylelikle çalışmalarda ifade edilen eksiklik ve yetersizlikler belirlenmiş ve gerekli önlemler alınmış olur.
- Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına sınıf yönetimi ile ilgili ek seminerler verilebilir.
- Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda bilgi, beceri ve tecrübelerini Öğretim Elemanları ile paylaşabilecekleri, fikir alışverişinde bulunabilecekleri bir platform oluşturulabilir.
- Öğretmen adaylarına sınıf yönetimi ile ilgili teori içerikli 2 saatlik ders uygulamalı olarak da verilebilir.
- Etkili sınıf yönetimi için deneyimli öğretmenler, göreve yeni başlayan genç öğretmenlere rehberlik yapabilir.

Araştırmacılara yönelik olarak da söz konusu araştırma, nitel veri toplama araçları kullanılarak ve farklı eğitim kademelerinde uygulanarak gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, E. (2008). Sınıf Yönetimi İle İlgili Genel Olgular. *Sınıf Yönetimi*. (Edt: Zeki Kaya). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aydın, E. (2012). *Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirmeleri ile sosyal uyum ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aypay, A. (2012). Sosyal bir sistem olarak okul. *Eğitim yönetimi: teori, araştırma ve uygulam.* (Çev. Edt: S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Başar, H. (2009). Sınıf yönetimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bayrak, C. (1998). Okul ve sınıf yönetimde yeni yaklaşımlar. Eğitim bilimlerinde yenilikler. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Beştaş, A. (2010). *İlköğretim okulu yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile sınıf öğretmenlerinin motivasyonu arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bozkurt Bulut, N. (2004). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. [Http//NB BULUT - Türk Eğitim Bilimleri Dergisi](http://NB.BULUT-TürkEğitimBilimleriDergisi,2004-tebd.gazi.edu.tr), 2004 - tebd.gazi.edu.tr (Erişim Tarihi: 23.03.15).
- Brophy, J. ve Evertson, C. M. (1976). Learning from teaching: A developmental perspective. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Celep, C. (2002). Sınıf yönetimi ve disiplini. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cesur, H. (2009). *Ortaöğretim müdürlerinin liderlik stilleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin öğretmen algularına göre değerlendirilmesi (Şişli ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, V. (2003). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çelik, V. (2008). Sınıf yönetimi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çelik, Ç. (2007). *İlköğretim okulu müdürlerinin iletişim becerileri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki (Gaziantep ili merkez ilçeleri örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, F. (2009). *Eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının sınıf yönetimi ile ilgili davranışlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetinkaya, İ. (2011). *Ortaöğretim okul müdürlerinin liderlik stilleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü.
- Çiftçi, S. ve Taşkaya, S. M. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öz yeterlik ve iletişim becerileri arasındaki ilişki. *e-Journal of New World Sciences Academy* Volume: 5, Number: 3, ArticleNumber: 1C0175.
- Demirel, Ö. (2000). Planlamadan uygulamaya öğretme sanatı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2003). İletişim çatışmaları ve empati. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Epçayan, C. ve Okçu, V. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin yeterlik düzeylerinin değerlendirilmesi. *I. Uluslar arası Eğitim Araştırmaları Kongresi*, (1-3 Mayıs 2009). Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi. <http://www.eab.org.tr/congress/eab2009/index.php>
- Erdoğan, İ. (2010). *Sınıf yönetimi ders, konferans, panel ve seminer etkinliklerinde başarının yolları*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Ergin, A. (2012). *Eğitimde etkili iletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fidan, M. (2013). *Öğretmen algularına göre ilköğretim kurumlarında yöneticilerin iletişim becerileri ve örgütsel değerler arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü.
- Gülünay S. (2012). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Günay, K. (2003). *Sınıf yönetiminde öğretmenlerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, Y. (2001). *Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki yeterlikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, H. B. (2004). Eğitim Okul ve Sınıf Yönetimi. *Sınıf Yönetimi*. (Edt:Ş. Şule Erçetin ve M. Çağatay Özdemir). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Good, T. L.; Sikes, J. N.; Brophy, J. E. (1973). Effects of teachersexandstudentsexon classroominteraction. *Journal of Educational Psychology*, Vol 65(1), 1973, 74-87.

- Görür, D. (2001). *Lise öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Jenkins, L. (1998). Deming ilkelerini uygulayarak sınıflarda öğrenmenin iyileştirilmesi. (Çev: Gönül Yenersoy). İstanbul: Rota Yayınları.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kılıç, M. (1987). *Değişik psikolojik arazlara sahip olan ve olmayan öğrencilerin sorunları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kısaç, İ. (2002). Öğretmen öğrenci iletişimi. *Sınıf yönetimi*. (Edt: E. Karip). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Koçak, O. (2013). *Ortaokullarda görev yapan okul yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile branş öğretmenlerinin motivasyonu arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü.
- Korkut, F. (1996). İletişim becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi: güvenirlilik ve geçerlik çalışmaları. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (7), 18-22.
- Korkut, K. ve Babaoğlu, E. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı:26.
- Köse E. Ö. (2010). Sınıf Yönetimine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (39), 20-27.
- Kuğuoğlu, İ. H. (2005). Sınıf Öğretmenliği bölümü Mezunu Aday Öğretmenlerin Kendi Algılamalarına Göre Sınıf Yönetimi Alanındaki Yeterliliklerine dair Görüşleri ve Öneriler. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 11.
- Köleşoğlu, G. (2009). *İlköğretim öğretmenlerinin liderlik özellikleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki (İstanbul ili Beyoğlu ilköğretim okullarında bir uygulama)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lal, İ. (2012). *İlköğretim okulu müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nelson, M. F. (2002). A Qualitative Study of Effective School Discipline Practices: Perceptions of Administrators, Tenured Teachers, and Parents in Twenty Schools. Unpublished PhD Thesis, East Tennessee State University the faculty of the Department of Educational Leadership and Policy Analysis, Tennessee.
- Norris, J. A. (2003). Looking at classroom management through a social and emotional learning lens. *Theory and Practice*. 42(4), 313-318.
- Okçu, V. (2006). *İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin toplam kalite yönetimine ilişkin yönelimleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öksüz, Y., Çevik, C., Baba, M. ve Güven, E. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 30(2), 99-113.
- Önsal, A. (2012). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki (İstanbul ili Anadolu yakası örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özay Köse, E. (2010). Sınıf yönetimine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39) 20-27.
- Özgan, H., Yiğit, C., Aydın, Z. ve Küllük, M. C. (2011). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Algılarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması. *Sos. Bil. D.* 10(1), 615- 635.
- Özcan, İ. (2014). *Çalışma hayatında iletişim, iletişim becerileri ve motivasyon (Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi çalışanları örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sadık, F. (2000). *İlköğretim 1. aşama sınıf öğretmenlerinin sınıfta gözlemledikleri problem davranışlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Seidel, T. (2009). Klassenführung. In E. Wild ve J. Möller (2009). *Paedagogische Psychologie*. Springer Verlag, Heidelberg.
- Silkü, H. A. (2008). *Halkla ilişkiler açısından iletişim becerileri ve liderlik*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şentürk, H. (2006). Öğretmen adaylarının uygulama liselerindeki rehber öğretmenlerin kullandıkları sınıf yönetimi modellerine ilişkin algıları, *Eğitim Yönetimi Dergisi*, yıl 12, Sayı 48, ss.585-603.
- Şimşek, Y. (2003). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki (Eskişehir ili örneği)*. Eskişehir: Yayımlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Taşdan, M. ve Kantos, Z. E. (2007). Sınıf yönetimi ve disiplin. *Sınıf yönetimi*. (Edt: Z. Cafağlu). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Turan, S. (2004). Sınıf yönetimi. (Edt: Mehmet Şişman ve Selahattin Turan). Ankara: PegemA- Öğreti Yayınları.
- Turan, S. (2008). Sınıf yönetiminin temelleri. *Sınıf yönetimi*. (Edt: M. Şişman ve S. Turan). Ankara: Öğreti Yayınları.

- Tutar, H. & Yılmaz, M.K. (2008). *Genel iletişim kavramlar ve modeller*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uşun, S. (2005). "İlköğretim Birinci Kademe (sınıf) Öğretmenlerinin Öğrenme Öğretme Sürecindeki Davranışlarının İncelenmesi." *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Bildiri Özetleri*. 28-30 Eylül. Cilt II. S. 46-50. Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Ülker, N. (2014). *Hemşirelerde iletişim becerileri ve iş doyumunu (merkeze fendi devlet hastanesi hemşireleri örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, N. ve Altunbaş, S. (2012). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1).
- Yüksel, Ö. (2006). Davranış bilimleri. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yüksel, A. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi (Afyonkarahisar ili örneği)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EXTENDED SUMMARY

The aim of this research is to appoint the relation between communication skills and class management skills of prospective teachers and to determine to what extend do communication skills predict class management skills. Another aim is to determine whether there are differences in range points of communication skills and class management skills in opinions of prospective teachers in aspects of gender, study branch, and mean values. The research is in relational scan model and held with quantitative method the population of the research is formed by 349 4th grade students studying at the Department of Education in Siirt University and taking Teaching Practice Course. A "Scale of Evaluation of Communication Skills" formed of 25 items and developed by Korkut (1996) and a "Scale of Class Management" formed of 32 items and developed by Özyay Köse (2010) by are used in the research.

The data collected in the research, are interpreted using descriptive statistical techniques, (Frequency, percentage, mean, Standard deviation); parametric tests (t-test and one-way analysis of varianc-Anova) in order to determine the differences according to variables and using correlation and regression analysis among variables.

The scales used in the research are subjected to variance analysis again. According to this explanatoriness of evaluation of communicative skills scale is % 50,338(KMO=0,897; Bartlett sphericity chi square =1963,193; sd=300; p<0,000); explanatorines of class management skills scale is % 52,531(KMO=0,877; Bartlett sphericity chi square = 2874,606; sd=496; p < 0,000) . In addition it is seen that factor load values of the items of scales are above 0,50.

Cronbach Alpha internal consistency measures of evaluation of communicative skills scale is found .87 for the whole scale. For class management skills scale it is found .88 for the whole scale. Internal consistency measures of both scales are at a quite reliable level.

As a result of this research it is seen that prospective teachers participating in the research agreed in their opinions most in item 5 (*I think people are important and valuable.* / $\bar{X} = 4.57$, Ss = .698) in communication skills scale. Whereas they agreed least in item 25 (*I hesilate to ask questions someone I talk just that I am curious while I listen to him/* $\bar{X} = 3.58$, Ss = 1.06). When these mean values are analysed, it can be concluded that participants perceptions of communication are at a high level. The item that prospective teachers agreed most in scale of class management skills is the item 15 (*I punish students who don't obey class class rules.* / $\bar{X} = 4.36$, Ss = .754). When these mean values are analysed it is seen that prospective teachers. / $\bar{X} = 3.01$, Ss = 1.053). Think that they can communicate with the students outside the classroom and direct the class effectively as part of class management skills.

According to the variable of gender, relation between prospective teachers' skills of communication and class management differs significantly [$t_{(347)} = 2.170$; $p < .05$] in favor of class management skills whereas it doesn't differ in favor of class management skills [$t_{(347)} = 1,212$; $p > .05$]. As for mean values, the results are in favor of female participants in communicative skills. Therefore female prospective teachers agreed more that they are good at communicative skills. It can be concluded that communicative skills of female prospective teachers are higher than male prospective teachers.

According to the variable of study branch, the effect of prospective teachers' communication skills on class management doesn't differ significantly in favor of neither the skills of communication [$F_{(5-343)}= 2,229$; $p> .05$] nor class management [$F_{(5-343)}= 1,9212$; $p> .05$].

According to the results of correlation analysis, it is seen that there is a positive and mid-level relation ($r = .659^{**}$; $p \leq .000$) between prospective teachers' perceptions of communication and class management skills.

When the results of regression analysis relating to what extent do communication skills of prospective teachers predict their skills of class management, it is seen that there is a significant relation ($R=.659$, $R^2=.434$, $F=266,585$, $p \leq .05$ ve $p \leq .01$.) between communication and class management skills. F value shows that independent variable predicts dependent variable as a whole. Communication skills of prospective teachers participating in the research depicts 43% of the total variance of class management skills. Multiple regression analysis made on communication skills as predictor variables show that communication skills predict class management skills significantly ($p \leq .01$). Therefore, it can be concluded that prospective teachers having high communication skills will have high class management skills either.